

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут інженерії, виробництва та
будівництва
Кафедра архітектури та дизайну

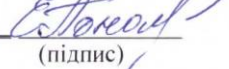
РОБОЧА ПРОГРАМА
Історія мистецтва, архітектури та
містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Савченко О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 1 » 09 2025 р.

Розробник (-и): Пономаревська О.І., доцент, кандидат мистецтвознавства
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри архітектури та дизайну
(назва кафедри)

Протокол від « 1 » вересня 2025р. № 12

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Савченко О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова дисципліна професійного циклу ОК-12
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	1,2 курс 1-3 семестр Освітньо-професійна програма першого бакалаврського рівня – Архітектура та містобудування
Викладач (-і)	Пономаревська Олена Іванівна, к. мист. доцент кафедри архітектури та дизайну
Профайл викладача (-ів)	https://kpcb.stu.cn.ua/sost-kaf/ponomarevska-olena-ivanivna/
Контакти викладача	E-mail: ponomarevska@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Курс «Історія мистецтва, архітектури та містобудування» – один з обов'язкових компонентів освітньої програми «Архітектура та містобудування» циклу професійної підготовки для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського). Цей навчальний курс передбачає вивчення генези, історичного розвитку мистецтва, архітектури та містобудування, специфіки історичних стильових процесів від найдавніших періодів життєдіяльності людства до сьогодення, визначення мети, функцій та художньо-образних трансформацій мистецтва, архітектури та містобудування, виокремлення актуальних тенденцій їх розвитку у світовому масштабі та в Україні. Розвиток українського мистецтва, архітектури та містобудування розглядається у контексті еволюції світових та європейських мистецьких процесів та, разом з тим, з визначенням його унікальних та оригінальних специфікацій, що визначають сутність національної культури. Здобувачі освіти мають змогу опанувати не тільки етапи історичного розвитку зазначеної сфери, а й навички аналізу світових шедеврів архітектури та мистецтва, творчих методів відомих митців, основну термінологію, що застосовується у професійній діяльності.

Курс вивчається протягом трьох семестрів і передбачає поточне оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів освіти, модульний контроль (екзамен) наприкінці кожного семестру. Освітній компонент «Архітектура та містобудування» передбачає форми організації роботи як в режимі живого спілкування з викладачем, іншими здобувачами освіти безпосередньо в аудиторіях університету, так і дистанційно (відеоконференції, чат, листування на платформі MOODLE та за допомогою Microsoft Teams). Матеріали курсу, силабус та відео-анотація курсу <https://eln.stu.cn.ua/mod/forum/view.php?id=210111>

розміщені на платформі MOODLE за посиланням: для 1-го курсу <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6161>; для 2-го курсу <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6493>

2. Мета та цілі курсу.

Метою курсу є опанування здобувачами вищої освіти ґрунтовними знаннями важливих історичних етапів розвитку мистецтва, архітектури та містобудування, якісних ознак напрямів, течій, стилів, основними теоретичними поняттями у цій сфері, термінологією, формування здатності до аналізу творів мистецтва, архітектури, містобудівних ідей, вміння застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

Цілі курсу. Здобувачі освіти, які засвоїли запланований курс, повинні:

знати:

- історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва та архітектури;
- стилі, напрями та течії в розвитку образотворчого мистецтва та архітектури;
- ідейно-планувальні та образно-пластичні основи містобудування минулого та сучасності;
- сутність основних теоретичних понять, що визначають специфічні явища у візуально-просторових мистецтвах;
- сутність, визначальні риси та роль національних архітектурних та мистецьких шкіл у загальносвітовому розвитку мистецтва, архітектури та містобудування.

вміти:

- характеризувати історико-мистецькі здобутки різних епох, напрямів, стилів;
- здійснювати аналіз творів мистецтва, архітектури в контексті суспільних явищ та змін;
- аналізувати твори мистецтва, архітектури, спираючись на естетико-художній семіотичний (знаково-символічний) та формальний методи наукового дослідження;
- пояснювати, узагальнювати й оцінювати особливості розвитку мистецтва України в контексті розвитку світового та європейського мистецтва;
- застосовувати здобуті знання, термінологію у професійній діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі освіти мають досягти таких компетентностей:

ЗК 01 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

– СК 01 Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та

містобудування

– СК 03 Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

3. Результати навчання.

– ПРН 03 Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

– ПРН 05 Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

– ПРН 16 Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури.

4. Пререквізити.

Для вивчення дисципліни необхідні знання, вміння та навички, отримані учнями в середній загальноосвітній школі з дисциплін «Історія України», «Всесвітня історія».

5. Обсяг курсу. Курс вивчається протягом трьох семестрів, загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС – 360 годин (по 4 кредити за 1 семестр).

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	60
Практичні заняття	60
Самостійна робота	240
Індивідуальне завдання – розрахункова графічна робота/курсова робота - не передбачена	
Всього кредитів	12 кредитів ЄКТС

Форма проведення занять: лекційні (проблемно-інформаційна, лекція-візуалізація, лекція-конференція, практичні заняття (семінари-бесіди, диспути, конференції, семінар-екскурсія), самостійна робота над джерелами, літературою, пошук потрібної інформації тощо (підготовка до семінарських занять, написання есе), використання системи дистанційного навчання Moodle, рекомендованих відеоматеріалів тощо.

6. Тематика курсу.

1-й курс 1 семестр Змістовий модуль 1 Мистецтво Давніх цивілізацій (4 кредити ЄКТС)		
Тематика лекційних занять 20 год.	Тематика практичних занять 20 год.	Тематика самостійної роботи 80 год
Тема 1. Загальна характеристика мистецтва. Сутність мистецтва. Функції мистецтва. Специфіка основних видів і жанрів мистецтва. Графіка, її різновиди та еволюція розвитку. Живопис та його художня специфіка. Скульптура, її виражальні особливості, стилістика.	Тема 1. Предмет історії мистецтва. Види мистецтва. Специфіка основних видів і жанрів мистецтва. Класифікація видів мистецтва.	- Графіка, її різновиди та еволюція розвитку. - Живопис та його художня специфіка. - Скульптура, її виражальні особливості, стилістика. - Архітектура і стиль епохи. - Різновиди декоративно-ужиткового мистецтва.

Архітектура й стиль епохи.		
<p>Тема 2. Етапи розвитку первісного мистецтва. Мистецтво палеоліту, мезоліту, неоліту. Перші знахідки предметів художньої творчості. Основна тема мистецтва палеоліту. Пам'ятки печерного живопису. Дрібна пластика епохи неоліту. Основні типи мегалітичної архітектури. Менгіри, дольмени, кромлехи – найдавніші архітектурні пам'ятки, що виникли на межі неоліту та епохи бронзи.</p>	<p>Тема 2. Мистецтво первісного суспільства доби палеоліту, мезоліту, неоліту і бронзової доби. Етапи розвитку культури первісного суспільства. Культура і мистецтво палеоліту, мезоліту, неоліту, бронзової доби. Первинна скульптура та кераміка (фігурки матері, трипільська кераміка). Основні типи мегалітичної архітектури. Архітектура первісного суспільства. Будівництво і архітектура найдавніших часів</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Виникнення мистецтва в епоху первісного племені. - Розписи та рельєфи Альтамірської печери в Іспанії. - Тератологічний стиль первісного художника. - Перші зображення людини та доба неоліту.
<p>Тема 3. Мистецтво та архітектура Давнього Єгипту. Періодизація. Архітектура – провідний вид мистецтва Єгипту. Канон в зображенні людини. Храми: скельні, напівскельні, наземні. Єгипетська пластика: скульптура, рельєф, фресковий розпис</p>	<p>Тема 3. Мистецтво та архітектура Давнього Єгипту</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Стилiстична характеристика Єгипетського мистецтва. - Особливості мистецтва Стародавнього царства. - Мистецтво за часів Ехнатона. - Гробниця Тутанхамона. - Синтез мистецтв в ансамблях Стародавнього Єгипту.
<p>Тема 4. Мистецтво та архітектура Давньої Месопотамії. Архітектура, скульптура, гліптика культур Дворіччя.</p>	<p>Тема 4. Мистецтво та архітектура Давньої Месопотамії.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - . Особливості містобудування Давнього Шумеру. - Принципи побудови житла для пересічних громадян - Принципи побудови палаців. - Принципи побудови релігійних монументальних будівель. - Білий храм Урука, храм богині Іштар.
<p>Тема 5. Загальна характеристика крито-мікенського мистецтва. Критське мистецтво: Кносський палац, особливості стінопису, тематика. Вазопис, дрібна</p>	<p>Тема 5. Мистецтво та архітектура Егейської (крито-мікенської) цивілізації</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості забудови Кносського палацу: ірраціональні колони, нерегулярне планування, світлові колодязі, оздоблення. - Вазистиль Камарес, дрібна пластика, художня обробка

<p>пластика, художня обробка металу. Мистецтво Мікен. Архітектура. Палаци - фортеці в м. Мікени і Тирінфі, циклопічна кладка, гробниці. Декоративно-прикладне мистецтво. Вплив крито-мікенського мистецтва на формування мистецтва материкової Греції.</p>		<p>металу.</p>
<p>Тема 6. Мистецтво та архітектура Давньої Греції архаїчного періоду. Процес формування полісів у гомерівський та архаїчний періоди. Структура полісу, основні локації та типи забудови. Гіподамова система містобудування. Формування ордерної системи в архітектурі. Доричний, іонічний, коринфський ордери, їхня морфологія та семантика. Основні типи храмів. Скульптура: кори, куриси; дрібна пластика. Кераміка: формування стилів вазопису, класифікація посудів за формами та функціями.</p>	<p>Тема 6. Мистецтво та архітектура Давньої Греції архаїчного періоду.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Грецька ордерна система та її значення в подальшій історії архітектури. - Еволюція вазопису. - Тематика монументальної пластики. - Розвиток фронтонних композицій. - Типи грецьких храмів. - Образ атлета в класичній скульптурі Греції. - Видатні скульптори Греції.
<p>Тема 7. Архітектура та мистецтво класичного та елліністичного періодів Д. Греції. Структура давньогрецького храму. Формування ансамблю Афінського акрополя. Визначні пам'ятки архітектури Д. Греції класичного періоду. Скульптура періоду класики. Елліністичний період розвитку мистецтва як синтез різних етнічних культур.</p>	<p>Тема 7. Архітектура та мистецтво класичного та елліністичного періодів Д. Греції.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості будівництва давньогрецького театру; - Визначні пам'ятки архітектури Д. Греції класичного періоду; - Творчість скульпторів Д. Греції; - Визначні пам'ятки архітектури та мистецтва елліністичного періоду.
<p>Тема 8. Загальна характеристика Давньоримського мистецтва і його відмінності від грецького. Джерела римської художньої культури та її зв'язок з культурою етрусків і греків. Художні ідеали античного</p>	<p>Тема 8. Мистецтво, архітектура та містобудування Стародавнього Риму.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості етруської культури. - Стилистичні особливості мистецтва Римської республіки. - Типи Римської архітектурної забудови;

<p>Риму. Основні етапи римського мистецтва. Римська архітектура. Пам'ятники Помпеї і Геркуланума. Пишність і грандіозність архітектурного стилю часів Флавія. Технічні досягнення в архітектурних конструкціях та будівництві..</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Особливості мистецтва Римської Імперії. -
<p>Тема 9. Аналіз розвитку архітектури та містобудування Стародавнього Риму. Особливості розвитку римської архітектури: храмів, вілл, житлових будинків, базилік тріумфальних арок, інженерних споруд. Характеристика найвидатніших архітектурних культових та громадських будівель Стародавнього Риму. Основні типи споруд, їх об'ємно-просторові, конструктивні та художні вирішення</p>	<p>Тема 9. Аналіз розвитку архітектури та містобудування Стародавнього Риму.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Пантеон – храм усіх богів. - Особливості розвитку римської архітектури: храмів, вілл, житлових будинків, базилік тріумфальних арок, інженерних споруд. - Характеристика найвидатніших архітектурних культових та громадських будівель Стародавнього Риму.
<p>Тема 10 Скульптура та живопис Давнього Риму Скульптурний портрет. Еволюція образу людини в мистецтві. Тематика образотворчого мистецтва і культ особистості імператорів. Розвиток римського портрета. Стилї помпейських стінних розписів. Мозаїка, фрески.</p>	<p>Тема 10 Скульптура та живопис Давнього Риму</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Стилїстична характеристика фаюмського портрета; - Етапи розвитку римського скульптурного портрета; - Чотири стилі помпейських розписів.
<p>1-й курс 2 семестр Історія архітектури, містобудування та мистецтва Середньовіччя та епохи Відродження (4 кредити ЄКТС)</p>		
<p>Тематика лекційних занять 20 год.</p>	<p>Тематика практичних занять 20 год.</p>	<p>Тематика самостійної роботи 80 год</p>
<p>Тема 1. Мистецтво Візантійської імперії. Християнство як ідеологічна основа візантійського мистецтва. Типи культової архітектури, способи внутрішнього декору храмів. Типи храмових будівель. Фрески, мозаїки візантійських храмів. Зародження іконопису. Доба іконоборства, її ідеологічне підґрунтя..</p>	<p>Тема 1. Мистецтво та архітектура Візантійської імперії.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку мистецтва Візантії IV-XV століть (загальна характеристика та періодизація). 2. Храм св. Софії у Константинополі. 3. Візантійська хрестово-купольна система церковної архітектури. 4.. Монументальний живопис та ікона в інтер'єрі візантійського храму.

		5. Книжкова мініатюра Візантії. 6. Стилiстична характеристика циклу мозаїк в Равенні.
Тема 2. Мистецтво та архітектура Київської Русі Архітектурні особливості хрестовокупольної храмової структури. Пам'ятки кам'яної архітектури X-XIII ст. Київської Русі: історія побудови, огляд планування, особливості: Софійський собор Собор Архангела Михаїла Михайлівського Золотоверхого монастиря, Золоті ворота, Спасо-Преображенська церква на Берестові, Успенська церква (Десятинна), Спасо-Преображенський собор (Чернігів), Собор Бориса й Гліба (Чернігів), П'ятницька церква (Чернігів), Успенський собор Єлецкого монастиря (Чернігів) та інші. Мозаїки і фрески в системі оздоблення храмів Київської Русі кін. 11 -поч. 12. ст.	Тема 2. Мистецтво та архітектура Київської Русі	1. Архітектурні особливості хрестово-купольної храмової структури 2. домонгольська архітектура України-Руси – загальна характеристика 3. Пам'ятки кам'яної архітектури X-XIII ст. Київської Русі (2-3 на вибір студентів): історія побудови, огляд планування, особливості: Софійський собор Собор Архангела Михаїла Михайлівського Золотоверхого монастиря, Золоті ворота, Спасо-Преображенська церква на Берестові, Успенська церква (Десятинна), Спасо-Преображенський собор (Чернігів), Собор Бориса й Гліба (Чернігів), П'ятницька церква (Чернігів), Успенський собор Єлецкого монастиря (Чернігів) та інші. 4. Мозаїки і фрески в системі оздоблення храмів Київської Русі кін. 11 -поч. 12. ст. 5. Давні ікони Київської Русі
Тема 3. Романський стиль. Поняття «романський стиль». Періодизація. Фортифікаційне будівництво романіки. Замкова архітектура Франції, Німеччини, Іспанії. Конструктивні особливості романської базиліки. Специфіка образотворчого романського мистецтва.	Тема 3. Мистецтво та архітектура Романського періоду.	- Загальна характеристика епохи 11-12 ст. - Особливості романської архітектури та образотворчого мистецтва - Романська архітектура Франції - Романська архітектура Німеччини - Романська архітектура Іспанії та Португалії. - Скульптура та декоративне мистецтво романського стилю. - Замки України романського періоду, їх особливості. - Огляд яскравих прикладів романської архітектури та мистецтва
Тема 4. Характеристика готичного мистецтва. Готичний храм як втілення органічного синтезу мистецтв. Конструктивні та художньо-	Тема 4. Готична архітектура - нова конструкція та естетичний задум. Каркасна	- Походження терміну «Готика». Чинники появи готичного мистецтва: криза феодалізму, хрестові походи, «чорна смерть», зростання міст, створення

<p>стилістичні особливості готичної архітектури. Готична храмова скульптура. Розквіт вітражного мистецтва.</p>	<p>конструкція. Органічний зв'язок конструктивних і декоративних елементів. Готичний собор як синтез мистецтв.</p>	<p>національних держав.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні риси та періодизація готичного мистецтва. - Готична архітектура - нова конструкція та естетичний задум. Каркасна конструкція. - Органічний зв'язок конструктивних і декоративних елементів. - Готичний собор як синтез мистецтв. - Специфічні особливості готичної архітектури та мистецтва Франції - Специфічні особливості готичної архітектури та мистецтва Німеччини. - Специфічні особливості готичної архітектури та мистецтва Англії. - Специфічні особливості готичної архітектури та мистецтва Італії.
<p>Тема 5. Образотворче та декоративне мистецтво епохи Готики. Готична храмова скульптура. Розквіт вітражного мистецтва. Мініатюра в епоху готики.</p>	<p>Тема 5. Образотворче та декоративне мистецтво епохи Готики</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Роль готичної скульптури у системі художнього синтезу. - Вітраж у готичному соборі. - Мініатюра в епоху готики. Календар (Часослов) герцога Берійського
<p>Тема 6. Мистецтво, архітектура та містобудування Відродження. Загальна характеристика. Періодизація. Гуманізм Ренесансу. Початок «нової ери мистецтва» – розквіт усіх видів мистецтв. Формування нового ідеалу людини, трансформація поняття «краса», роль античної спадщини. Проторенесанс як перехідна доба від середньовічних традицій до нових течій у мистецтві. Творчість Джотто. Ранній Ренесанс. Архітектура. Ідеальне місто. Будівництво храмів, палаців. Творчість Ф. Брунеллескі. Живопис. Виокремлення флорентійської та венеціанської шкіл живопису як провідних на терені Італії. Творчість А. дель Кастаньо, Мазаччо, С. Боттічеллі, Донателло, Л. Гіберті.</p>	<p>Тема 6. Мистецтво, архітектура та містобудування Відродження</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Загальна характеристика. Періодизація. Гуманізм Ренесансу. Початок «нової ери мистецтва» – розквіт усіх видів мистецтв. Формування нового ідеалу людини, трансформація поняття «краса», роль античної спадщини. - Проторенесанс. Особливості історичного розвитку Італії та передумови раннього розвитку культури Відродження. Творчість Джованні й Нікколо Пізано, П'єтро Кавалліні. Розробка нових образотворчих засобів Джотто ді Бондоне. - Архітектура раннього Відродження. Звернення до античної спадщини. Творчість Леона-Батіста Альберті, Ф. Брунеллескі. Започаткування нових типів світських і культових споруд.

		<p>- Скульптура раннього Відродження. Творчість Якопо делла Кверча, Лоренцо Гіберті, Андреа дель Верроккйо, Донато Донателло.</p> <p>- Живопис раннього Відродження. Розквіт флорентійської школи. Творчість Мазаччо, П'єро делла Франческа, Живопис Сандро Боттічеллі.</p>
<p>Тема 7 .Високий Ренесанс. «Золота доба» мистецтв. Універсалізм Леонардо да Вінчі. Поєднання традицій античності та християнської благодаті у творчості Рафаеля Санті. Творчість Мікеланджело Буонаротті. Розвиток архітектури, персоналізація стилів видатних архітекторів.</p> <p>Творчість представників венеціанської школи – Джорджоне, Тиціана. Мистецтво Пізнього Відродження. Криза естетики Відродження. Втрата ренесансних ідеалів.</p>	<p>Тема 7. Високий Ренесанс. «Золота доба» мистецтв.</p>	<p>- Загальна характеристика епохи Високого Відродження. Гуманізм. «Золота доба» мистецтв.</p> <p>- Універсалізм творчості Леонардо да Вінчі. Мистецька спадщина Леонардо да Вінчі.</p> <p>-Творча спадщина Рафаеля Санті.</p> <p>- Творчість (скульптура, живопис, архітектура) Мікеланджело Буонаротті.</p> <p>- Особливості венеціанського живопису. Джорджоне (Джорджоне Барбареллі да Кастельфранко).</p> <p>- Мистецтво Пізнього Відродження (загальна характеристика). Криза естетики Відродження. Втрата ренесансних ідеалів.</p> <p>- Творчість Тиціана, Паоло Веронезе.</p>
<p>Тема 8. Мистецтво Північного Відродження. Вівтарні композиції XV століття. Ренесансні ідеали та середньовічний спіритуалізм у творчості Губерта і Яна ван Ейків. Творчість Р. ван дер Вейдена. Теми й образи І. Босха. Проблема стилю в нідерландському мистецтві XVI ст. Інтелектуалізм живопису П. Брейгеля.</p>	<p>Тема 8. Мистецтво Північного Відродження.</p>	<p>Особливості розвитку мистецтва Відродження у північноєвропейських країнах (Німеччина, Нідерланди, Франція та Англія).</p> <p>-Мистецтво Нідерландів. Творчість Губерта ван Ейка (1370-1426) та Яна Ван Ейка (1385 або 1390 - 1441). "Гентський вівтар" та його значення для подальшого розвитку нідерландського живопису.</p> <p>-Особливості живопису Яна ван Ейка - "Портрет подружжя Арнольфіні", "Портрет чоловіка в червоному тюрбані", "Мадонна каноніка ван дер Пале", "Мадонна канцлера</p>

		<p>Ролена "</p> <ul style="list-style-type: none"> - Творчість Ієроніма Босха: елементи фольклору, містики та реалізму. у творах Сад земних насолод (триптих Босха), Сім смертних гріхів та чотири останні речі, Спокуса святого Антонія, Страшний суд (триптих Босха). - Творчість Пітера Брейгеля Старшого "Мужицького" . Демократична тематика, народний фольклор у картинах майстра.
<p>Тема 9.Ренесансний живопис Німеччини та Франції. «Синтетична» особистість А. Дюрера: теоретичні трактати, живописна спадщина, гравюри, рисунок. Особливості образної системи Л. Кранаха. Ренесансна художня культура Франції. Перший великий художник французького Відродження – Ж. Фуке.</p>	<p>Тема 9.Ренесансний живопис Німеччини та Франції.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Розвиток мистецтва Відродження в Німеччині. Гравюра та книгодрукування часів Німецького Відродження. Йоганн Гутенберг. - Найзначніший художник німецького епохи Відродження - Альбрехт Дюрер. -Творчість Ганса Гольбейна Молодшого. -Лукас Кранах Старший (1472 — 1553) — німецький художник епохи Відродження. - Творчість Ж.Фуке.
<p>Тема 10. Маньєризм. Загальна культурно-історична характеристика доби. Сутність поняття «маньєризм». Провідні стилістичні риси, притаманні живопису, скульптурі. Е. Греко – представник іспанського маньєризму.</p>	<p>Тема 10. Маньєризм. Загальна культурно-історична характеристика доби.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Маньєризм течія в європейському мистецтві та архітектурі XVI століття, що відобразила кризу гуманістичної культури Відродження. - Майстри маньєризму Джорджо Вазарі, Франческо Парміджаніно, Бенвенуто Челліні.
<p>2-й курс, 3-й семестр Змістовий модуль 3. Мистецтво XVII – початку XXI століття (4 кредити ЄКТС)</p>		
<p>Тематика лекційних занять 20 год.</p>	<p>Тематика практичних занять 20 год.</p>	<p>Тематика самостійної роботи 80 год</p>
<p>Тема 1. Мистецтво Західної Європи XVII століття. Загальна характеристика західноєвропейського мистецтва XVII ст. Бароко та класицизм – основні художні стилі Нового часу. Італійське мистецтво XVII ст. Експерименти з простором в архітектурі Доменіко Фонтана. Станкова та монументально-декоративна скульптура Л. Берніні.</p>	<p>Тема 1. Мистецтво Західної Європи XVII століття. Загальна характеристика західноєвропейського мистецтва XVII ст. Бароко та класицизм – основні художні стилі Нового часу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Головні тенденції соціального розвитку й мистецької ідеології Західної Європи епохи бароко XVI-XVII ст. 2. Містобудування Італії XVII ст. Майдани Рима 3. Провідний майстер архітектури італійського бароко Джованні Лоренцо Берніні 4. Творчість Франческо Бороміні 5. Містобудування Франції XVII ст. Головні містобудівні засоби

<p>Новаторство Караваджо. Караваджизм: учні й послідовники. Болонська академія братів Карраччі</p>		<p>та прийоми епохи бароко й класицизму. 6. Особливості архітектури Франції XVII ст. 7. Провідні майстри містобудування Франції XVII ст 8. Провідні майстри французького бароко й класицизму. Творчість А. Ленотра та Ж. А. Мансара</p>
<p>Тема 2. Історичні передумови стилю бароко. Характерні риси римського бароко, історичні етапи розвитку стилю. Лоренцо Берніні і Бароміні - творці "зрілого" бароко. Монументальна та камерна скульптура Лоренцо Берніні. Монументальний живопис епохи бароко. Фламандське мистецтво. Реалізм і життєстверджуючий характер фламандського живопису, його особливості. Пітер Пауль Рубенс - видатний майстер фламандського живопису. Колорит і малюнок у творах Рубенса. Школа Рубенса. Автор великих багатофігурних композицій Якоб Йорданс. Аристократичний портрет Антоніса ван Дейка. Особливості натюрмортів Снайдерса. Голландське мистецтво XVII ст.</p>	<p>Тема 2. Європейські школи живопису XVII ст.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мистецтво Італії XVII ст. Загальна характеристика 2. Болонська школа живопису. Творчість братів Карраччі 3. Творчість Мікеланджело Мерізі да Караваджо. Караваджизм як явище і рух в європейському живописі. 4. Мистецтво Голландії XVII ст. Особливості школи живопису. Творчість «малих голландців» 5. Творчість Франса Хальса 6. Творчість Рембрандта Харменса ван Рейна 7. Дельфтська школа живопису. Творчість Яна Вермеєра та Адріана Ван Остаде. 8. Творчість Яна Стена та Пітера де Хоха 9. Особливості художнього розвитку Фландрії XVII ст. 11. Творчість Пітера Пауля Рубенса 12. Творчість Антоніса Ван Дейка 13. Мистецтво Іспанії XVII ст. Особливості розвитку художньої культури 14. Творчість Франсіско де Сурбарана та Хуана Рібери 15. Творчість Дієго да Сілва Веласкеса 16. Творчість Бартоломео Естебана Мурільо
<p>Тема 3. Українське бароко Архітектура України епохи бароко: загальна характеристика, козацьке бароко. Українська графіка доби бароко. Творчість українських художників XVIII століття — граверів Олександра та Леонтія Тарасевичів, І. Ширського, Гр. Левицького Український живопис доби бароко 17-18 століття . Українська скульптура 17-18</p>	<p>Тема 3. Українське бароко</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості пам'яток архітектури епохи бароко Західної та Правобережної України: у Львові (греко-католицький собор святого Юра й латинський (катедра), домініканський костел Божого тіла, костел святого Антонія тощо), у Бучачі (ратуша, церкви Покрови Пресвятої Богородиці та Чесного і животворящего Хреста, монастир василіян, парафіяльний костел,

<p>століття. Бароко і рококо</p>		<p>придорожні скульптури Богородиці та святого Яна Непомука), у Почасві (комплекс будівель Почаївської лаври. 2. Особливості пам'яток архітектури епохи бароко Лівобережної України: поширене самобутнє українське (або козацьке) бароко: перебудовані Софія Київська, Михайлівський Золотоверхий монастир та Києво-Печерська лавра (Київ), збудовані Покровський собор (Харків), Катерининська церква, Успенський собор Єлецького монастиря (Чернігів), собори Густинського монастиря (Чернігівщина), Преображенський собор (Ізюм), дерев'яний Троїцький собор в Новомосковську та ін. вітські споруди епохи бароко Маріїнський палац у Києві, Чернігівський колегіум, палац князів Сангушків в місті Ізяслав, Підгорецький замок тощо.</p>
<p>Тема 4-5. Європейські мистецькі стилі XVIII ст. Французьке мистецтво XVIII ст. Неокласицизм та рококо. Звернення до світу людських почуттів. Архітектура рококо. Приватні будинки аристократії, міські ансамблі.</p>	<p>Тема 4-5. Європейські мистецькі стилі XVIII ст. Неокласицизм та рококо.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рококо як породження світської культури його риси (камерність, інтимність, ліричність, витонченість і театральність). 2. А. Ватто і Ф. Буше як представники живопису та графіки стилю рококо. 3. Розквіт декоративно-ужиткового мистецтва в період рококо. 4. Особливості архітектури стилю рококо. Яскравий приклад рококо – готель Субіз у Парижі. 5. Скульптори доби рококо. 6. Порцеляна та меблі рококо. 7. Головні тенденції соціального розвитку й мистецької ідеології у Західній Європі XVIII століття 8. Містобудування у Франції XVIII століття. Особливості застосування прийомів класицизму. Творчість провідного майстра-містобудівника Жака-Анжа Габрієля. 9. Архітектура Франції XVIII століття. Творчість Жака Жермена Суффло 10. Пізній французький класицизм. Ампір. «Паперова» і «промовиста» архітектура. Творчість Клода-Ніколя Леду та Етьєна-Луї Булле. 11. Особливості образотворчого розвитку епохи класицизму у Франції. Клод Лоррен і Нікола Пуссен. 12. Французький класицизм останньої чверті XVIII – першої третини XIX

		<p>століття. Класицистична школа Ж. Л. Давіда. Академічний класицизм Ж. Д. Енгра.</p> <p>13. Англійське містобудування й архітектура кінця XVII та XVIII століть. Класицизм як панівний напрям національної архітектури. Творчість Кристофера Рена. Суспільні особливості містобудівної реконструкції .</p> <p>14. Особливості розвитку естетики образотворчого мистецтва Англії XVIII століття: - Творчість Вільяма Хогарта - Творчість Томаса Гейнсборо - Творчість Джошуа Рейнолдса</p>
<p>Тема 6. Мистецтво Західної Європи XIX ст. Романтизм, ампір, реалізм.</p> <p>Особливості розвитку західноєвропейського мистецтва XIX ст.</p> <p>Розвиток західноєвропейської архітектури. Архітектура епохи Великої французької революції. Тріумфальні арки, Пантеон. Архітектура епохи Наполеона I. Стиль ампір. Реконструкція Парижу. Своєрідність англійської архітектури. Неоготичний стиль (ансамбль Парламенту в Лондоні). Архітектура Німеччини. Німецька архітектурна школа (Шинкель, Лео Фон Кленце). Розвиток скульптури. Неокласицизм як прояв інтересу до мистецтва Давньої Греції та Риму.</p>	<p>Тема 6. Мистецтво Західної Європи XIX ст. Романтизм, реалізм</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Естетика романтизму: історичні та мистецькі передумови. Естетичні засади романтизму. Романтичний герой. 2. Мистецтво живопису доби романтизму. Людина з її духовними переживаннями, пошуком, внутрішньою боротьбою у творах мистецтва художників-романтиків. Діяльність групи "Назарейці" та їх вплив на романтичні тенденції в мистецтві. 3 Творчість митців (на вибір): Адольф Монтичеллі, О. Орловський, В. Тропинін, Т. Жерико, В. Тернер, Ф. де Гойя, К. Маковський, К. Д. Фридрих, Фрідріх Овербек 4. Романтизм в архітектурі та скульптурі. Романські і готичні мотиви (псевдоготика). 5. Феномен реалізму в європейському мистецтві. Реалізм як нове бачення світу. Основні засади критичного реалізму. Принципи відображення життя «у формах самого життя». 6. Живопис доби реалізму, розвиток жанрів і тем: <ul style="list-style-type: none"> - Барбизонська школа художників: Т.Руссо, Ж.Дюпре, Н.Діаз, Ш.Ф.Добіньї. - Творчість Жана-Франсуа

		<p>Мілле («Анджелюс», «Сіач», «Складальниці колосся»). Каміль Кору – майстер пейзажу, портрету, міфологічної картини («Орфей і Еврідіка», «Купання Діани», «Лист»).</p> <p>- Гюстав Курбе – майстер правдивого відображення людського життя («Після обіду», «Зустріч», «Похорон в Орнані»). Реалістична школа «Павільйон реалізму» Г.Курбе.</p> <p>- Художник-карикатурист Оноре Дом'є («Груші», «Віктор Гюго», «Дон Кіхот»).</p>
<p>Тема 7. Романтизм як художній напрям мистецтва. Основні риси стилю. Тема революційної боротьби в творчості провідних майстрів романтичної школи. Драматизм та емоційність романтизму. Теодор Жеріко - творець "романтичної моди". Ежен Делакруа - живописець романтичної школи. Пошуки героїчних образів. Роль колориту. Пошуки нової теми на Сході. Вплив школи Делакруа на французький живопис. Романтизм в німецькому мистецтві. Національні тенденції. Пилип Отто Рунге - яскравий представник німецької школи живопису. Каспар Давид Фридрих - представник німецького романтичного пейзажу. Історизм в творчості німецьких романтиків.</p>	<p>Тема 7. Романтизм як художній напрям мистецтва. Основні риси стилю.</p>	<p>-Теодор Жеріко - творець "романтичної моди".</p> <p>- Ежен Делакруа - живописець романтичної школи. Пошуки героїчних образів. Роль колориту. Пошуки нової теми на Сході. Вплив школи Делакруа на французький живопис.</p> <p>-Романтизм в німецькому мистецтві. Національні тенденції.</p> <p>-Пилип Отто Рунге - яскравий представник німецької школи живопису.</p> <p>-Каспар Давид Фридрих - представник німецького романтичного пейзажу.</p>
<p>Тема 8. Модерністичні течії ХХ ст.: архітектура, мистецтво та містобудування.</p>	<p>Тема 8. Модерністичні течії ХХ ст.: архітектура, мистецтво та містобудування.</p>	<p>1. Основні тенденції розвитку світового мистецтва поч. ХХ ст.</p> <p>2. Модернізм та його течії у мистецтві й культурі поч. ХХ ст.: стильові та художні особливості, основні представники</p> <ul style="list-style-type: none"> - символізму, - імпресіонізму, - футуризму, - авангардизму, - сюрреалізму, - експресіонізму.
<p>Тема 9. Особливості українського модерну та модернізму в мистецтві та</p>	<p>Тема 9. Особливості українського модерну та</p>	<p>- Український архітектурний модерн. Видатні архітектори українського модерну;</p>

архітектури поч. ХХ ст.	модернізму в мистецтві та архітектури поч. ХХ ст.	<ul style="list-style-type: none"> - Українські мистецькі об'єднання художників-модерністів; - Творчість видатних українських митців авангарду.
<p>Тема 10. Постмодернізм. Експерименти з формою. Інсталяція. Асамбляж. Хепенінг. Перфоменс. Флюксус. Концептуальне мистецтво. Мінімалізм і концептуалізм. Деконструктивізм в архітектурі. Кінетизм.</p>	<p>Тема 10. Постмодернізм в архітектурі та мистецтві.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спадщина М. Дюшана та концептуальне мистецтво 1950-60-х рр. 2. Мистецький рух Флюксус як змішування мистецьких засобів та дисциплін. (Й. Бойс, Д. Брехт, Н.Д. Пайк, Л. М. Янг, Й. Оно). К. Фрідман та «12 ідей Флюксуса». 3. Вплив руху Флюксус на дизайн середовища. 4. Інсталяція як нова художня техніка, орієнтована на просторову репрезентацію мистецтва. 5. Гепенінг, перформанс, акціонізм: розрізнення дефініцій. 6. Акціонізм як «мистецтво дії», жесту, розіграної «вистави» або спровокованої «події» — акція. Джексон Поллок. Віденський акціонізм та художнє осмислення тілесності: Гюнтер Брус, Отто Мюль, Герман Нітш та ін. Форми абстракціонізму другої половини ХХ ст. 7. Ташизм - французька версія абстрактного експресіонізму. Гартунга, Дж. Матьє П. Салаж. 8. Art informel (неформальне мистецтво). Твори художників Дж. Дюбуффет А. Тапієса, Е. Шумахер. Пост-живописна абстракція. Твори художника Нікса Дж. Альберса, Е. Рейнхард, Ф. Стелла, К. Ноланда. 9. Пошук нових форм демонстрації творів у другій половині ХХ ст. Нові дадаїсти. Характерні особливості творчості групи. Головні герої: Р. Раушенберг, Дж. Джонс Л. Ріверс. Роботи нео-дадаїстів. 10. Ідея деконструктивізму в архітектурі: Френк Гері, Даніель Лібескінд, Рем Колхаас, Пітер Айзенман, Заха Хадід та інші.

7. Система оцінювання та вимоги

Впродовж вивчення дисципліни викладачем проводиться поточний, модульний (тематичний) та підсумковий контроль (екзамен). Підсумковий контроль складається з суми балів поточного, модульного контролю, самостійної роботи та екзаменаційного завдання, тобто оцінюються робота здобувача його знання, вміння та навички, отримані протягом року.

Тому важлива присутність на всіх лекційних, практичних заняттях (виключення з цього правила можуть бути лише з поважних причин). Усі матеріали лекцій, плани семінарських занять, графічні завдання, завдання для самостійної роботи знаходяться на платформі дистанційного навчання: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6161>

Модульний контроль здійснюється шляхом написання модульної контрольної роботи у формі тестів. Екзамен проводиться у вигляді співбесіди за екзаменаційними білетами, затвердженими на засіданні кафедри АД. Завдання для самостійної роботи мають творчий характер і передбачають: створення доповідей-презентацій, написання есе (2-3 сторінки тексту), створення термінологічного словника. Додатково можна отримати бали за участь у конкурсах з архітектури та мистецтва (до 10-ти балів), наукових конференціях (до 10-ти балів), публікації у наукових журналах(до 20-ти балів). Творче завдання - альбом замальовок пам'яток мистецтва та архітектури (в тому числі архітектурних чи живописних деталей) (2- 5 аркушів альбому для малювання, скечбуку, або А3) оцінюється до 10-ти балів, творчі міні-проекти на тему «Я архітектор...» в межах професійної діяльності з використанням елементів різних стильових напрямів до 10-ти балів.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання курсу відбувається за 100 бальною шкалою. Робота на кожному практичному занятті оцінюється від 1 до 7 балів ; модульна контрольна робота до 20 балів, екзамен 40 балів
Вимоги до РГР, КР, КП тощо	
Практичні (лабораторні) заняття	<p>На практичних заняття під час виступу, доповіді здобувач освіти повинен продемонструвати Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – історичних етапів розвитку образотворчого мистецтва та архітектури; – стилів, напрямів та течії в розвитку образотворчого мистецтва та архітектури; ідейно-планувальних та образно-пластичних основ містобудування минулого та сучасності; – сутність основних теоретичних понять, що визначають специфічні явища у візуально-просторових мистецтвах; – сутність, визначальні риси та роль національних архітектурних та мистецьких шкіл у загальносвітовому розвитку мистецтва, архітектури та містобудування. <p>Вміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – характеризувати історико-мистецькі здобутки різних епох, напрямів, стилів; – здійснювати аналіз творів мистецтва, архітектури в контексті суспільних явищ та змін; – аналізувати твори мистецтва, архітектури, спираючись на естетико-художній семіотичний (знаково-символічний) та формальний методи наукового дослідження; – пояснювати, узагальнювати й оцінювати особливості розвитку мистецтва України в контексті розвитку світового та європейського мистецтва; – застосовувати здобуті знання, термінологію у професійній діяльності. Доповіді мають бути лаконічні, не допускається читання тексту замість відповіді на запитання. Розповідь здобувач освіти має обов'язково супроводжуватись наочним матеріалом. Здобувач освіти повинен продемонструвати ґрунтовну підготовку до практичного заняття, дати відповідь на запитання.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які мають 40 балів у сумі поточного, модульного контролю,

самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни		Форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1. Предмет історії мистецтва. Види мистецтва. Специфіка основних видів і жанрів мистецтва. Класифікація видів мистецтва.	Усне опитування, есе, тест	6
2	ТЕМА 2 Мистецтво первісного суспільства доби палеоліту, мезоліту, неоліту і бронзової доби. Етапи розвитку культури первісного суспільства. Культура і мистецтво палеоліту, мезоліту, неоліту, бронзової доби. Первинна скульптура та кераміка (фігурки матері, трипільська кераміка). Основні типи мегалітичної архітектури. Архітектура первісного суспільства. Будівництво і архітектура найдавніших часів	Усне опитування, есе, тест	6
3	Тема 3 Мистецтво та архітектура Давнього Єгипту	Усне опитування, есе, тест	6
4	Тема 4 Мистецтво та архітектура Давньої Месопотамії.	Усне опитування, есе, тест	6
5	Тема 5 Мистецтво та архітектура Егейської (кріто-мікенської) цивілізації	Усне опитування, есе, тест	6
6	Тема 6. Мистецтво та архітектура Давньої Греції архаїчного періоду.	Усне опитування, есе, тест	6
7	Тема 7. Архітектура та мистецтво класичного та елліністичного періодів Д. Греції.	Усне опитування, есе, тест	6
8	Тема 8. Мистецтво, архітектура та містобудування Стародавнього Риму.	Усне опитування, есе, тест	6
9	Тема 9. Аналіз розвитку архітектури та містобудування Стародавнього Риму.	Усне опитування, есе, тест	6
10	Тема 10 Скульптура та живопис Давнього Риму	Усне опитування, есе, тест	6
Модульний контроль		Контрольна робота (тести)	20
Усього поточний і проміжний модульний контроль			60
Семестровий контроль (Екзамен)			40

	Разом		0...100
Змістовий модуль 2.			
1	Тема 1. Мистецтво та архітектура Візантійської імперії.	Усне опитування, есе, тест	6
2	Тема 2. Мистецтво та архітектура Київської Русі	Усне опитування, есе, тест	6
3	Тема 3. Мистецтво та архітектура Романського періоду.	Усне опитування, есе, тест	6
4	Тема 4. Готична архітектура - нова конструкція та естетичний задум. Каркасна конструкція. Органічний зв'язок конструктивних і декоративних елементів. Готичний собор як синтез мистецтв.	Усне опитування, есе, тест	6
5	Тема 5. Образотворче та декоративне мистецтво епохи Готики	Усне опитування, есе, тест	6
6	Тема 6. Мистецтво, архітектура та містобудування Відродження	Усне опитування, есе, тест	6
7	Тема 7. Високий Ренесанс. «Золота доба» мистецтв.	Усне опитування, есе, тест	6
8	Тема 8. Мистецтво Північного Відродження.	Усне опитування, есе, тест	6
9	Тема 9. Ренесансний живопис Німеччини та Франції.	Усне опитування, есе, тест	6
10	Тема 10. Маньєризм. Загальна культурно-історична характеристика доби.	Усне опитування, есе, тест	6
	Модульний контроль	Контрольна робота (тести)	20
Усього поточний і проміжний модульний контроль			60
Семестровий контроль (Екзамен)			40
Разом			0...100
Змістовий модуль 3. Мистецтво XVII – початку XXI століття			
1	Тема 1. Мистецтво Західної Європи XVII століття. Загальна характеристика західноєвропейського мистецтва XVII ст. Бароко та класицизм – основні художні стилі Нового часу.	Усне опитування, есе, тест	6
2	Тема 2. Європейські школи живопису XVII ст.	Усне опитування, есе, тест	6
3	Тема 3. Українське бароко	Усне опитування, есе, тест	6
4	Тема 4-5. Європейські мистецькі стилі XVIII ст. Неокласицизм та рококо.	Усне опитування, есе, тест	6

5	Тема 6. Мистецтво Західної Європи XIX ст. Романтизм, реалізм	Усне опитування, есе, тест	6
6	Тема 7. Романтизм як художній напрям мистецтва. Основні риси стилю.	Усне опитування, есе, тест	6
7	Тема 8. Модерністичні течії XX ст.: архітектура, мистецтво та містобудування.	Усне опитування, есе, тест	6
8	Тема 9. Особливості українського модерну та модернізму в мистецтві та архітектурі поч. XX ст.	Усне опитування, есе, тест	6
9	Тема 10. Постмодернізм в архітектурі та мистецтві.	Усне опитування, есе, тест	6
10	Тема 1. Мистецтво Західної Європи XVII століття. Загальна характеристика західноєвропейського мистецтва XVII ст. Бароко та класицизм – основні художні стилі Нового часу.	Усне опитування, есе, тест	6
	Модульний контроль	Контрольна робота (тести)	20
	Усього поточний і проміжний модульний контроль		60
	Семестровий контроль (Екзамен)		40
	Разом		0...100

Критерії оцінювання

	Види роботи Бали				Екзамен	Критерії оцінювання
		Семінар, самостійна робота 0-7	Контрольна робота 0-20	Змістовий модуль 0-60		
A (відмінно)	90 – 100	7	19-20	58-60	40	Здобувач освіти виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені програмою, засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; виявив творчі здібності.
B (дуже добре)	82-89	6-7	18-19	53-57	35	Здобувач освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, опрацював додаткові матеріали, підготував тези статті за темою дисципліни або реферат. Показав добрі результати під час поточного контролю знань. Однак припустився кількох незначних помилок і неточностей. Аргументовано відповідав на питання тем дисципліни.
C (добре)	75-81	7-8	16-17	52-56	30	Здобувач освіти достатньо опанував матеріал теми, в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, ілюстративними матеріалами. Однак припустився кількох значних помилок і неточностей.
D (задовільно)	66-74	6	15-14	50- 55	25	Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу із курсу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; припустив значну кількість помилок при виконанні завдань.
E (достатньо)	60-65	5-4	12-13	43 -49	20	Здобувач освіти не в повному обсязі опанував матеріали дисципліни, про що свідчить неякісний рівень відповіді на семінарах, помилки при написанні контрольних робіт, невпевнені відповіді під час проведення екзамену.
FX (незадовільно)	0-59	3	9 -11	36-43	15	Здобувач освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу, неспроможний самостійно давати визначення та характеристики основних понять з мистецтва, архітектури та містобудування

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (40), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі робіт оцінюється в 0,5 балу за кожну практичну роботу. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони можуть використовуватися в аудиторіях під час занять виключно за умови безпосередньої вказівки викладача для виконання завдань. Під час проведення підсумкового контролю використання цих засобів забороняється (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності за курсом здобувачам вищої освіти можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах та конкурсах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, публікації, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Усі здобувачі повинні бути ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, затвердженої Вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (Кодекс за посиланням <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні практичних, та графічних робіт (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни. Перескладання відбуваються за графіком, визначеним деканатом, відпрацювання пропущених занять за індивідуальним графіком, погодженим з викладачем. Перезарахування кредитів у випадку мобільності студента можливе за умови відповідності кількості кредитів дисципліни, визначених освітньо-професійною програмою за відповідною спеціальністю НУ «Чернігівська політехніка», у разі невідповідності викладач формує пакет завдань для отримання необхідних кредитів.

9. Рекомендована література.

1. Білозуб Л. М. Історія мистецтв : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2019. 148 с.
2. Гомперц, Вілл. Думай як митець і живи на повну: пер. з англ. / відп. ред. О. Михед. Київ: ArtHuss, 2018. 175 с. іл.
3. Гомперц, Вілл. Що це взагалі таке? [Текст] : 150 років сучас. мистецтва в одній пілюлі : пер. з англ. / відп. ред. О. Михе. Київ: ArtHuss, 2017. 475с. іл.
4. Єрошкіна О. О. Є Епоха бароко : навч. посібник / О. О. Єрошкіна ; Харків. нац. унт міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 123 с
5. Історія мистецтва : конспект лекцій / укладач С. І. Побожій. Суми : Сумський державний університет, 2021. 70 с.
6. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: к.і.н. О.Демідко. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с.
7. Історія образу. Мистецтво 2000-х: [зб. ст.] / В. Бурлака ; Фонд. підтримки візуал. дослідж. — К.: Обнова, 2011. — 206 с. : іл.
8. Кодін В.О., Панов П.В. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III – XV століть. Харків: ХНАМГ. 249 ст.
9. Кодін В.О., Панов П.В. Архітектура та містобудування первісного суспільства, стародавнього і середньовічного Сходу. Видання друге, розширене та перероблене. Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2007.
10. Меднікова Г. Українська та зарубіжна культура ХХ ст.К.: Знання, 2002. 214 с.
11. Столярчук Наталія С 81 Український авангард ХХ століття : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 180 с.
12. Трегубов К.Ю., Макуха О.В. Навчальний посібник із дисципліни «Історія мистецтв» (частина I) для студентів I курсу за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання. – Полтава: ПолтНТУ, 2015.
13. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / За загальною редакцією Стівена Фартінга; пер. з англ. А. Пітик, К. Грицайчук, Ю. Єфремов, Ю. Сироїд, О. Ларікова — Х. : Віват, 2019. — 576 с.

14. Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів. К.: Віват, 2012. 208 с. іл.
15. Bartholeyns, Gil (2018). History of Visual Culture in P. Burke & Marek Tamm, Debating New Approaches to History. London: Bloomsbury.
16. Bartholeyns, Gil, Dierkens, Alain & Golsenne, Thomas (ed.) (2010). La Performance des images (вид. 1st). Brussels: Editions de l'université de Bruxelles.
17. Dikovitskaya, Margaret (2005). Visual Culture: The Study of the Visual after the Cultural Turn (вид. 1st). Cambridge, Ma: The MIT Press..
18. Elkins, James (2003). Visual Studies: A Skeptical Introduction. New York: Routledge.